

Fide Yeti tiricili i

Fide ile Üretimin Tercih Edilmesinin Nedenleri

- *Fide ile yeti tiricilikte tohum miktarı azalmaktadır.
- *Toprak ko ulları tohumla ekime uygun olamamaktadır.
- *Yazlık sebzeler erken ilkbahar döneminde dü ük sıcaklık riskinden korunmaktadır.
- *Fide ile yeti tiricilikte bitkilerin normal yeti tirme yerlerinde kalma süreleri kısalmaktadır. Böylece arazinin bo kaldı ı dönemlerde ba ka ürünler yeti mi olur, topraktan yılda bir yerine iki, iki yerine üç ürün alınabilir ve araziden tasarruf sa lanır.
- *Erkencilik sa lanır, bitkiler yeti tirme periyotlarının bir bölümünü fidelikte geçirdiklerinden tarlaya çıktıklarında belli bir büyüklü e gelmi olurlar.
- *Do rudan tohum ekimi ile yapılan yeti tiricilikte sıcaklı ın dü ük olması, ya ı lar gibi faktörlerle tohumların bir bölümü çimlenmeyebilir, fide ile yeti tirmede bu olumsuzluk ortadan kalmaktadır. Dü ük ,düzensiz çimlenmeyi ve çıkı ı önlemektedir. Böylelikle homojen üretim sa lanmı olur.

yi Bir Fidenin Özellikleri Nelerdir?

Hem verimi arttırmak hem de kaliteli bir ürün elde etmek için kaliteli bir fide ile üretime ba lamak gerekmektedir. Fidelerin bütün kısımları sa lıklı ve sa lam olmasına dikkat edilmelidir. Diri, kuru maddece zengin, fidelerin tümü aynı büyüklükte ve geli me döneminde olmalıdır. Fideler çok fazla boylanmamalı ve kalın ve kuvvetli olmalıdır. Kök sistemi tam ve sa lam olmalı, üzerinde bir miktar toprak bulunmalıdır. Fazla genç ve fazla ya lı olmamalıdır.

Fide Yeti tirme Yerleri

Fideler seralarda, fide yastıklarında, saksı veya tüp içinde yeti tirilir. Tüplü fide yeti tiricili inde hem yazlık hem de kı lık sebzelerin tohumları kasalara, plastik torbalara, saksılara veya viyollere ekilmektedir. Viyollerin bakımı ve tarlaya ta nması kolay oldu undan dolayı genelde tohumlar farklı büyüklükteki fide yeti tirme viyollerine ekilmektedir. Tohum ekim ortamı olarak torf, perlit, vermikülit karı ımları veya toprak, çiftlik gübresi kullanılmaktadır. Viyollerde çimlenen tohumlar kı lık sebzeler için sera altına, yazlık sebzeler için ise gölge bir yere alınrlar.

Tohum ekiminde kullanılan ideal harç materyali ve miktarı 50-60 litre torf, 20-25 litre vermikülit, 5-7,5 litre perlit eklindedir. Tüplü fidede çimlenme minimum 10-12 C, maksimum 22-25 °C'de gerçekleşmektedir.

Domates ve biber fideleri kotiledon yapraklarından tutularak çıkartılmalı ve aynı ekilde tüplere yerle tirilmeli, fidenin gövdesinden kesinlikle tutulmamalıdır.

Tüplü fide yeti tiricili inde fidelerin tarlada tutma oranı yüksek olması, erkencilik sa lanması ve bitkilerin düzenli geli mesi gibi faktörler etkili oldu undan ötürü ülkemizde tüplü fide ile yapılan yeti tiricilik son yıllarda artmı tır.

Yastıklar ise sebze fidesinin türüne, yeti tirme dönemine ve amaca göre de i ik biçimlerde hazırlanmakta ve ısıtılma durumlarına göre sıcak, ılık ve so uk yastıklar olmak üzere üçe ayrılmaktadırlar.

◆ **Sıcak Yastıklar:** Domates, biber, patlıcan gibi sıcak mevsim sebzelerinin fidelerini yeti tirmek amacıyla kullanılmaktadır. Genelde yeti tirme dönemleri kış sonu ve erken ilkbahar oldu u için elektrikli ısıtıcılarla, kalorifer sistemi ve organik gübre ile ısıtılırlar. Sıcak yastıklar 1.20-1.30 m genişliğinde, 6-15 m uzunluğunda ve 0.5-0.7 m derinliğinde hazırlanırlar. Tohum yatağı olarak 10 cm harç konur ve yastığın üzeri cam kapaklar veya plastik örtü ile örtülür.

◆ **Ilık Yastıklar:** Sıcak mevsim sebzelerinin fideleri için kullanılmalarına rağmen ılık yastıklar tohum ekimi amacıyla de il, yastıklarda çimlendirilmemiş fidelerin artırılması için de erlendirilir. Derinlikler sıcak yastıklara göre daha azdır, ahır gübresi ve toprak karışımı kullanılır.

◆ **Soğuk Yastıklar:** Serin iklim sebzelerinin fidelerinin yeti tiriciliğinde uygulanmaktadır. Lahana, karnabahar, pırasa, marul, kereviz fideleri yeti tirilir. Fide yeti tirme dönemi yaz aylarına rastladığı için ısıtılmaları gerekmemektedir. Toprak düzeltilerek ve biraz yükseltilerek hazırlanıp, üzerine harç serilerek ekime hazır hale getirilir. İklim artlarının daha iyi düzenlenebildiği seralar fide yeti tiriciliği için daha uygundur. Sebzeleri dondan ve iklimin olumsuz artlarından korumak ve ürün alma süresini erkene almak amacıyla seralarda fide yeti tiriciliği yapılmaktadır.

Sera planlanmasında ve seçiminde sera kurulacak yer özellikle güney, güneydoğu ve güneybatı yönleri daha çok tercih almalıdır. Seralar ısıtma masrafları açısından sıcak yerlerde kurulmalıdır. şiddetli rüzgarlar mekanik zararlanmalara neden olmaktadır. Sulama suyu kaliteli olmalı ve kolaylıkla temin edilebilmelidir. Sulamanın yanında sıcaklık kontrolü ve nemlendirme için su kullanılacağından yeteri kadar su bulunmalıdır. Seralar için tınlı, humuslu, besin maddelerince zengin, su tutma kabiliyeti yüksek topraklar kullanılmalıdır.

Adres : P.K. 27 Erdemli-Mersin
Web : <http://arastirma.tarim.gov.tr/alata>
E-Posta : alata@gthb.gov.tr
Santral : 0 324 518 00 52
Belgegeçer : 0 324 518 00 80

T.C.
GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI İ
Tarımsal Ara tırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Alata Bahçe Kültürleri Ara tırma Enstitüsü
Erdemli-Mersin

F DE YET T R C L

Ceren EK
Ziraat Yüksek Mühendisi

Erdemli-2015